

24 Cuntais Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta

- 24.1** Éilíonn Alt 12 den Acht um Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta 1990 (d'Acht 1990) (arna leasú) ar Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (GBCN) cuntais a choimeád ar gach airgead a fhaigheann sé nó a chaitheann sé san fhoirm atá ceadaithe ag an Aire Airgeadais, agus iad a chur lena n-íniúchadh chuig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste. Tar éis dó an t-íniúchadh sin a chur i gcrích, ní mór don GBCN na cuntais a chur isteach chuig an Aire, agus ní mór don Aire ansin ina sheal na cuntais a chur faoi bhráid Thithe an Oireachtais.
- 24.2** Mar rud ar leithligh, éilíonn alt 12 d'Acht 1990 ar an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste tuairisc a thabhairt do Dháil Éireann maidir le cruinneas na méideanna a thugann an GBCN sna cuntais gach bliain. Is é seo an tuarascáil do 2014 faoin alt sin d'Acht 1990.

Cuntais an GBCN 2014

- 24.3** Tá iniúchadh déanta ar chuntais an GBCN do 2014. Eisíodh mo chuid tuarascálacha ar na hiniúchtaí ar an 16 Meitheamh 2015. Cuir an tAire cóipeanna de na cuntais, mar aon le mo thuarascálacha ar na hiniúchtaí, i láthair Tithe an Oireachtais ar an 27 Iúil 2015.
- 24.4** Táim sásta go dtugann na cuntais léargas ceart ar idirbhearta an GBCN do 2014 agus ar a chuid iarmhéideanna ag deireadh na bliana.
- 24.5** Is iad seo a leanas na cuntais a ndearnadh iniúchadh orthu faoi Alt 12 d'acht 1990 (arna leasú)
- fiachas náisiúnta na hÉireann
 - Cuntas riaracháin an GBCN
 - Ráitis airgeadais Chiste Bhanc Taisce an Phoist
 - Ráitis airgeadais na Gníomhaireachta um Éilimh ar an Stát
 - Ráitis airgeadais Chiste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann.¹
- 24.6** Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2014, tá Cuntas Fuascailte Seirbhísí Caipitiúla a dtugtaí cuntas ar leithligh faoi sna blianta roimhe seo curtha isteach mar chuid de chuntais fhiach náisiúnta na hÉireann² agus díscáoileadh an Chúlchiste Mionchoigiltis.³ Cheadaigh an tAire fhormáid leasaithe na gcuntas a bhaineann leis an bhfiach náisiúnta.
- 24.7** I gcomhréir le hAlt 12 d'Acht 1990 (arna leasú), ní mór taifead a dhéanamh i gcuntais an GBCN de chostais a thabhaítear i leith gníomhaíochtaí maidir leo seo a leanas
- An Cúlchiste Náisiúnta Pinsean
 - An Ghníomhaireacht Airgeadais d'Fhorbairt Náisiúnta (roimh lánscor)
 - An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní.

¹ Is í an tréimhse ón 22 Nollaig 2014 go 31 Nollaig 2014 an chéad tréimhse tuairiscithe i gcás Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann.

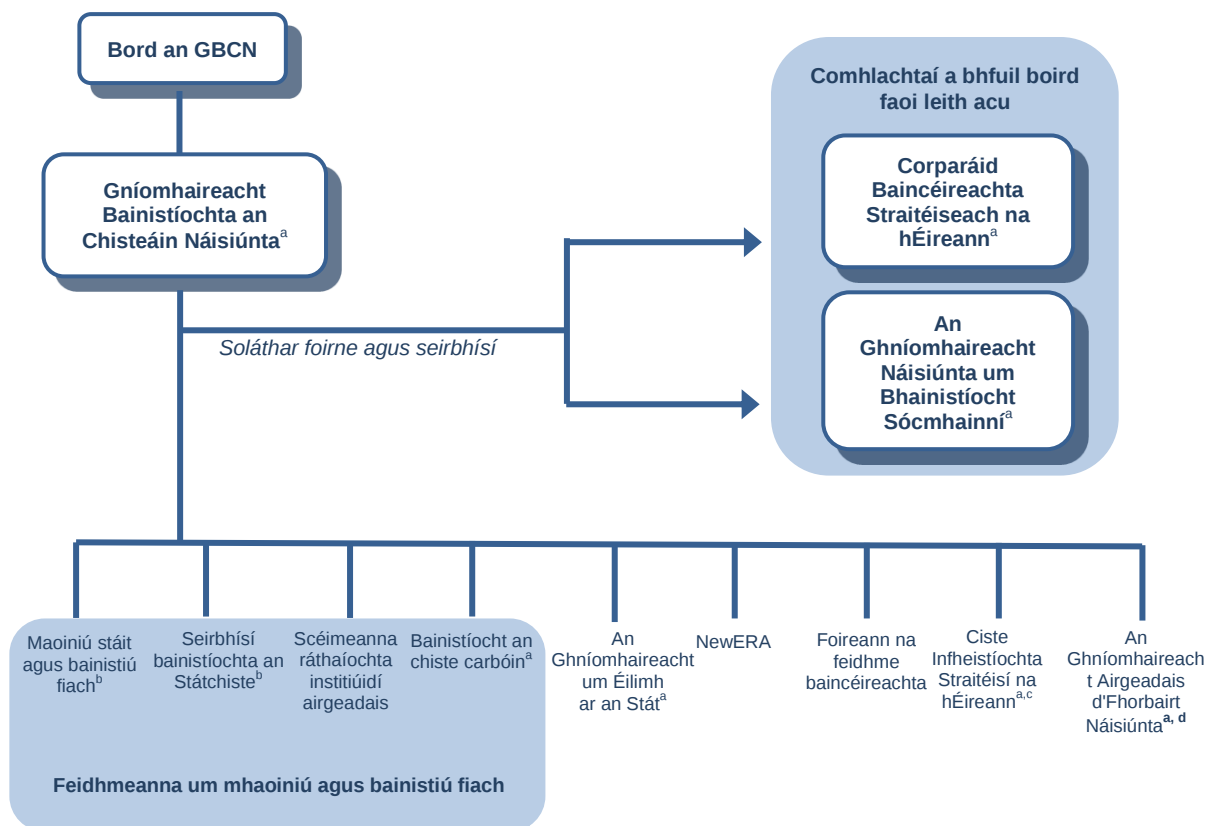
² Alt 99 den Acht Airgeadais 2014

³ Alt 98 den Acht Airgeadais 2014

Feidhmeanna, Róil agus Soláthar Foirne na Gníomhaireachta

- 24.8** Bunaíodh an GBCN ar dtús sa bhliain 1990 chun fiachas náisiúnta na hÉireann a bhainistiú. D'fhás agus d'fhorbair sé ó shin sa chaoi go bhfuil sé ina eagraíocht choimpléascach anois agus feidhmeanna éagsúla aige. Rinneadh na feidhmeanna sin a leathnú tuilleadh faoin Acht um Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta (Leasú) 2014 (Acht 2014).
- 24.9** Bhí foráil in Acht 2014 do:
- feidhmeanna NewERA an GBCN á chur ar bhonn reachtúil
 - bunú Chiste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann (ISIF) a bhfuil sainordú aige chun infheistíocht a dhéanamh ar bhonn tráchtála ar bhealach atá deartha le tacú le gníomhaíocht eacnamaíoch agus fostaíocht in Éirinn
 - aistriú sócmhainní an Chúlchiste Náisiúnta Pinsean (an CNP) chuig ISIF
 - feidhm chostais dlí na Gníomhaireachta um Éilimh ar an Stát a chur ar bhonn reachtúil
 - aistriú feidhmeanna na Gníomhaireachta Airgeadais d'Fhorbairt Náisiúnta (GAFN) chuig an GBCN.
- 24.10** Sannann an GBCN baill foirne chuig an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (GNBS) agus chuig Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann (SBCI) agus lena chois sin soláthraíonn siad seirbhísí agus córais tacaíochta gnó dóibh.
- 24.11** Rinne Acht 2014 cuíchóiriú ar struchtúir rialachais an GBCN chun go bhféadfadh siad cur chuige níos comhtháite a bheith acu i leith comhlíonadh a bhfeidhmeanna. I mí na Nollag 2014, athbhunaíodh an GBCN mar bhord ar a raibh Cathaoirleach agus ochtar comhaltaí eile agus freagracht uileghabhálach orthu as gach ceann d'fheidhmeanna an GBCN (ach ní áirítear leo an GNBS ná an SBCI a bhfuil a mboird faoi leith féin acu). Díscaoileadh Iarchoiste Comhairleach an GBCN agus Coiste Beartais na Gníomhaireachta um Éilimh ar an Stát i mí na Nollag 2014, agus lánscoradh an GAFN i mí Eanáir 2015. Laghdaíodh Coimisiún an Chúlchiste Náisiúnta Pinsean freisin sa chaoi nach bhfuil ach comhalta amháin air (an Príomhfheidhmeannach). Díscaoilfear Coimisiún an CNP freisin chomh luath agus a bheidh sócmhainní uile an Choimisiúin aistrithe go dleathach chuig an ISIF.
- 24.12** Tá cur síos achomair ar struchtúr leasaithe an GBCN i ndiaidh na n-athruithe sin leagtha amach i Fíor 24.1.

Fíor 24.1 Struchtúr leasaithe Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta

Foinse: Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta

- Nótaí:
- a Ullmhaítear ráitis airgeadais ar leithligh le haghaidh gníomhaíochtaí gach ceann de na feidhmeanna nó de na comhlachtaí sin.
 - b I gcás maoiniú Stáit agus seirbhísí um bainistiú fiach agus bainistiú cistíochta, leanfar ar aghaidh ag ullmhú ráiteas airgeadais ar leithligh le haghaidh Ciste na gCuntas Díomhaoin, Ciste Bhanc Taisce an Phoist agus an Fiachas Náisiúnta.
 - c Leanfar ar aghaidh ag ullmhú ráiteas airgeadais don Chúlchiste Náisiúnta Pinsean (CNP) go dtí go mbeidh na sócmhainní go léir aistriithe chuig Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann.
 - d Díscaoileadh an Gníomhaireacht Airgeadais d'Fhorbairt Náisiúnta ar an 26 Eanáir 2015 mar chomhlacht reachtúil ar leithligh.

Maoiniú, Fiachas agus Bainistiú Cisteáin

24.13 Faigheann an GBCN iasachtaí thar ceann an Stáitchiste agus bainistíonn sé fiachas náisiúnta na hÉireann. Ag deireadh 2014, b'ionann an fiach náisiúnta - a bhfuil airgead tirim agus sócmhainní airgeadais eile san áireamh ann - agus €182.3 billiún (2013: €173.9 billiún).

24.14 Tá sonraí maidir le struchtúr an fhiachais náisiúnta agus treochtaí i bhfiachas an Rialtais san áireamh i gCaibidil 2.

24.15 Comhlíonann an GBCN roinnt feidhmeanna maidir le bainistiú fiach agus feidhmeanna státhchiste eile, lena n-áirítear

- oibríochtaí cistíochta don Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (GNBS), ISIF, SBCI agus don Chorpáráid Éireannach um Réiteach Bainc Teo (IBRC) (atá faoi leachtú speisialta)
- lárseirbhís cistíochta a sholáthar do chomhlachtaí Stáit agus d'údaráis áitiúla
- sócmhainní Chiste na gCuntas Díomhaoin agus Ciste Bhanc Taisce an Phoist a bhainistiú.

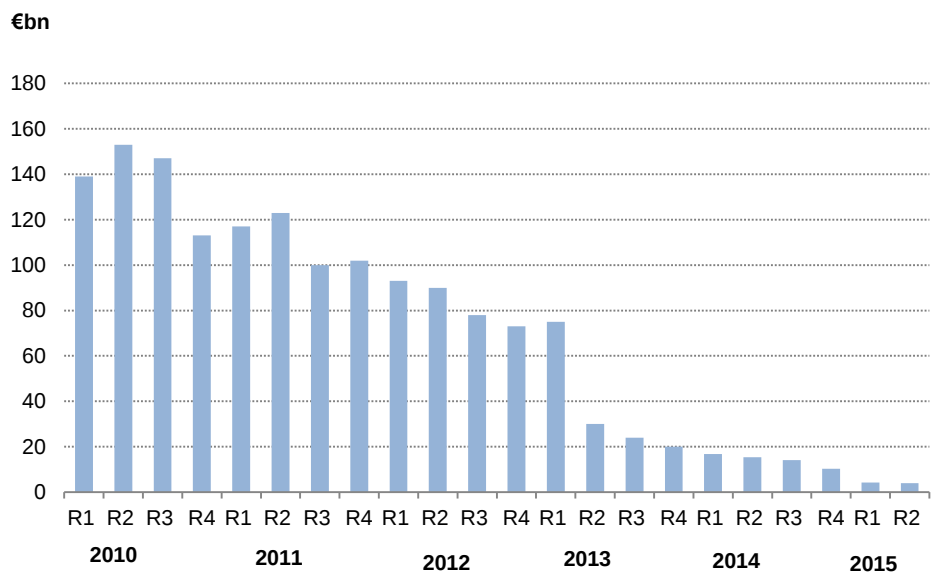
Scéimeanna Ráthaíochta Institiúidí Airgeadais

24.16 Faoin Scéim um Fhorais Chreidmheasa (Ráthaíocht Dlíteanas Incháilithe) 2009 (an scéim) déanann an tAire ráthú ar dhlíteanas incháilithe áirithe, lena n-áirítear earlaisí agus urrúis fiachais suas le cúig bliana aibíochta i bhforais rannpháirteacha. Cheap an tAire Airgeadais an GBCN mar oibreoir na scéime.¹

24.17 Ní mór do gach institiúid a bhfuil dlíteanas ráthaithe aici faoin scéim táille a íoc. Ba é €179 milliún an méid a fuarthas in 2014 (2013: €576 mhilliún).² Is é Oifigeach Cuntasaíochta na Roinne Airgeadais atá cuntasach faoi na táillí a fuarthas.

24.18 Ar an 26 Feabhra 2013, d'fhógair an tAire go rabhthas chun deireadh a chur leis an scéim i dtaca le gach dlíteanas nua le héifeacht ó mheán oíche an 28 Márta 2013. B'fhiú €74.6 billiún cumhdaithe faoin scéim nuair a dúnadh é. Bhí €10.3 billiún cumhdaithe faoin scéim ag deireadh 2014. Laghdaíodh an méid sin tuilleadh go €4 billiún ag deireadh mhí an Mheithimh 2015 (féach Fíor 24.2).

Fíor 24.2 Dlíteanas cumhdaithe faoin Scéim Ráthaíocht Dlíteanas Incháilithe, 2010 go deireadh Mhí an Mheithimh 2015

1 IR Uimh. 490 de 2009

2 Is fáiltais iad seo a fuarthas in 2013 agus 2014 ar bhonn airgid thirim. Íoctar táillí go ráithiúil i riaráistí. B'fhiú €421 mhilliún agus €155 mhilliún, faoi seach, na fáiltais ar bhonn fabhrúithe i ndáil le 2013 agus 2014.

Foinse: An Roinn Airgeadais

24.19 Rinneadh roinnt éileamh faoin scéim tar éis leachtú an IBRC i mí Feabhra 2013. I mí an Mhárta 2013, tharmlig an tAire feidhmeanna breise chuig an GBCN.¹

- Fíorú na n-éileamh ar íocaíocht maidir le gníomhas ráthaíochta a rinneadh an 29 Samhain 2010 maidir le conarthaí díorthacha áirithe a rinne an IBRC.
- Íocaíocht suimeanna atá dlite faoin ngníomhas ráthaíochta.

24.20 B'fhiú beagán os cionn €1.1 billiún na híocaíochtaí faoi Scéimeanna Ráthaíochta Institiúidí Airgeadais go dtí deireadh mhí an Mheithimh 2015 (féach Fíor 24.3).

Fíor 24.3 Íocaíochtaí IBRC faoi Scéimeanna Ráthaíochta Institiúidí Airgeadais, 2013 go deireadh Mheithimh 2015

	2013	2014	Eanáir go Meitheamh 2015	Iomlán
An Cineál Íocaíochta	€m	€m	€m	€m
Taiscí ^a	63.9	74.6	3.5	142
Sealbhóirí bannaí ^a	934	-	-	934
Díorthaigh ^b	37.5	-	-	37.5
Iomlán na n-íocaíochtaí	1,035.4	74.6	3.5	1,113.5

Foinse: Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta

Nótaí: a Íocaíochtaí a rinneadh faoi Scéim na bhForas Creidmheasa (Ráthaíocht Dlíteanas Incháilithe).

b Íocaíochtaí a rinneadh faoi Gníomhas Ráthaíochta IBRC.

24.21 Ós rud é gurb é an GBCN oibreoir na scéime tá sé tar éis dhá éileamh a lóisteáil le Comhleachtaitheoirí Speisialta an IBRC chun aisíocaíocht a fháil ar mhéideanna a íocadh faoin scéim agus ar ús fabhráithe measta. Ba iad seo na méideanna a éilíodh

- €0.98 billiún i leith íocaíochtaí do shealbhóirí bannaí, lena n-áirítear speansais agus ús fabhráithe suas go dtí an 31 Nollaig 2014
- €0.14 billiún i leith íocaíochtaí do thaisceoirí, lena n-áirítear costais, ús fabhráithe agus táillí gan íoc na scéime suas go dtí an 30 Márta 2015.

24.22 Ar an 30 Meán Fómhair 2013, thaisc an Roinn Airgeadais éileamh le Comhleachtaitheoirí Speisialta an IBRC faoi ghníomhas ráthaíochta an IBRC ar b'fhiú €37.8 milliún é san iomlán lena n-áirítear ús fabhráithe de €0.3 milliún go dtí an dáta sin.

Bainistíocht an chiste carbóin

24.23 Bunaíodh an Ciste Carbóin leis an Acht um an gCiste Carbóin 2007. Riarann an GBCN ceannach creidmheasanna carbóin a theastaíonn chun oibleagáidí athraithe aeráide na hÉireann a chomhlíonadh tríd an gCiste Carbóin. Tá ceannach creidmheasanna carbóin curtha ar fionraí ó mhí Feabhra 2009 i leith. Ag deireadh 2014, bhí sócmhainní á sealbhú sa Chiste Carbóin arbh fhiú €99 milliún a luach éadála (2013: €99 milliún).

24.24 Tugtar cuntas ar leithligh ar an gCiste Carbóin agus ní cuid de chuntais an GBCN iad chun críocha alt 12 d'Acht 1990 (arna leasú). Déantar iniúchadh ar ráitis airgeadais an Chiste Carbóin faoin Acht um an gCiste Carbóin 2007.²

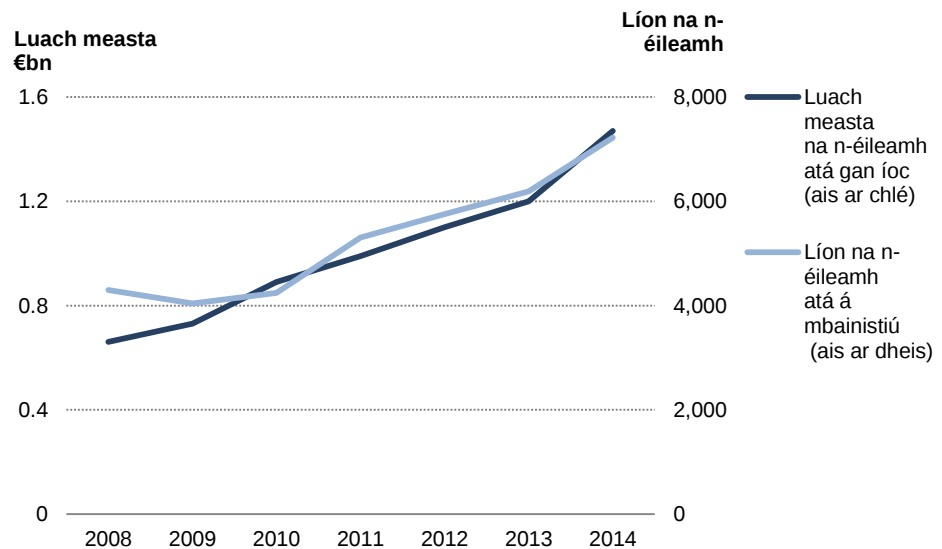
¹ IR Uimh. 85 de 2013

² Eisíodh tuarascáil faoi iniúchadh an Chiste Carbóin ar an 16 Meitheamh 2015.

An Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát

- 24.25** Bainistíonn an GBCN éilimh ar chúiteamh de bharr díobháil phearsanta, damáiste maoine agus faillí chliniciúil thar ceann údaráis Stáit tarmligthe áirithe. Ina theannta sin, tá ról bainistíochta riosca, comhairle agus cúnamh aici i leith na n-údaráis Stáit sin chun a neamhchosaint ar éilimh a íoslaghdú. Lena chois sin bainistíonn sí éilimh ar chostais tríú páirtí a éiríonn as Binsí Fiosrúcháin áirithe. Nuair a chomhlíonann sé na feidhmeanna sin, tugtar an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát (SCA) ar an GBCN. Ar an 31 Nollaig 2014, chiúmsaigh sainchúram an SCA 117 n-údarás Stáit. I mí an Mheithimh 2015, tharchuir an Rialtas freagracht bhreise chuig an SCA sa chaoi go bhfuil 129 n-údarás stát faoina shainchúram anois.¹
- 24.26** Bhí luach €141.4 milliún de dhámhachtainí agus de chostais éilimh ghaolmhara ag an SCA in 2014 (2013: €139.6 milliún). Tá na costais le fáil ar ais ó na húdaráis ábhartha Stáit a bhaineann leas as seirbhísí an SCA. Ina theannta sin, thabhaigh an GBCN €13.5 milliún i gcostais riaracháin agus é ag cur a chuid feidhmeanna SCA i gcrích. Tá na costais riaracháin sin san áireamh i gcostais riaracháin an GBCN agus cuirtear chun dochair an Lárchiste iad.
- 24.27** Ba é €1.47 billiún (2013: €1.2 billiún) an costas a bhain le réiteach na n-éileamh a bhí gan íoc amhail an 31 Nollaig 2014 de réir meastacháin a rinne an SCA. Tá an costas measta seo ag méadú ó 2008 i leith. Tá líon na n-éileamh atá á mbainistiú ag méadú ó 2009 i leith (féach Fíor 24.4).

Fíor 24.4 Costas na n-éileamh gan íoc agus na n-éileamh faoi bhainistíocht don Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát, ag deireadh na bliana ó 2008 go 2014

Foinse: Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta

NewERA

24.28 Bunaíodh an tÚdarás um Gheilleagar Nua agus um Théarnamh (NewERA) an chéad lá riamh ar bhonn neamhreachtúil i ndiaidh fógra Rialtais i mí Mheán Fómhair 2011. Bunaíodh feidhmeanna NewERA ar bhonn reachtúil i mí na Nollag 2014 le tosach feidhme na n-alt iomchuí d'Acht 2014. Tugann an GBCN NewERA air féin nuair a bhíonn na feidhmeanna sin á gcur i gcrích aige.

24.29 I measc feidhmeanna NewERA tá soláthar seirbhísí comhairleacha airgeadais agus tráchtála d'Aire iomchuí an Rialtas i ndáil le comhlacht ainmnithe faoina s(h)ainchúram nó i ndáil le haon chomhlacht nó sócmhainní eile Stáit.¹ Coinníonn na hAirí ábhartha a bhfreagrachtaí reatha agus méid a scaireanna sna comhlachtaí sin. I measc na seirbhísí comhairleacha airgeadais agus tráchtála a chuirtear ar fáil áirítear comhairle a bhaineann leis na nithe seo a leanas:

- cleachtadh ceart a bhaineann le scaireanna arna sealbhú ag Aire iomchuí i gcomhlacht ainmnithe
- rialachas comhlachta ainmnithe
- oibriú airgeadais agus tráchtála comhlachta ainmnithe, lena n-áirítear ráta toraidh ar chaipiteal a bhfuiltear ag súil leis uaidh agus beartas iomchuí i leith díbhinní
- luach aon leasa a shealbhaíonn Aire iomchuí i gcomhlacht ainmnithe a chosaint, a fheabhsú nó a réadú
- straitéis chorpáraideach agus pleananna caipitil agus infheistíochta
- éadail nó diúscairt aon leas sa chomhlacht ainmnithe, agus aon fhoirceannadh, atheagrú agus athstruchtúrú an chomhlachta ainmnithe
- ceapadh agus luach saothair an chathaoirligh, comhaltaí, stiúrthóirí nó phríomhfheidhmeannach an chomhlachta ainmnithe.

24.30 Bhain an caiteachas a thabhaigh an GBCN in 2014 maidir le NewERA den chuid is mó le cur ar fáil agus/nó le soláthar²

- comhairle airgeadais agus thráchtála a thabhairt don Rialtas maidir le diúscairt shócmhainní an Stáit, lena n-áirítear díol gnó Fuinnimh Bhord Gáis ag Ervia (Bord Gáis Éireann roimhe seo) a chríochnaíodh ar an 30 Meitheamh 2014, agus dhá stáisiún cumhachta neamhstraitéiseacha a díol an BSL
- comhairle maidir le hairgeadas agus rialachas corparáideach i dtaca le rialachas agus gnéithe airgeadais agus tráchtála a bhain le comhlachtaí/sócmhainní áirithe Stáit lena n-áirítear Uisce Éireann
- gníomhaíochtaí chun infheistíocht a éascú le tacú le gníomhaíocht eacnamaíoch agus le fostaíocht sna hearnálacha fuinnimh, uisce, teileachumarsáid agus foraoiseacht.

24.31 Meastar gur b'fhiú suas le €1 billiún díbhinní an Stáit a d'eascair ó dhíol gnó Bhord Gáis Fuinneamh agus ón athghiarail a pleanáladh ina dhiaidh sin (íocadh €150 milliún den mhéid sin in 2014). Ba é an cuspóir sonrach a bhí le díol na ngléasraí cumhachta a rinne an BSL díbhinní speisialta de luach €400 milliún a sholáthar don Rialtas (íocadh €197 milliún ó fháltais díolachán mar dhíbhinní speisialta leis an Stáitchiste in 2014 agus an t-iarhmhéid de €203 milliún i mí Eanáir 2015).

¹ Faoi láthair, is iad na comhlachtaí ainmnithe Bord Soláthair an Leictreachais, Ervia, Bord na Móna cpt, Coillte Teoranta, Eirgrid cpt, Uisce Éireann agus aon fhochuideachta nó aon chuideachta ina bhfuil leas ag comhlacht ainmnithe den sórt sin.

² Ní dhéantar na costais a bhaineann le feidhmeanna NewERA a nochtadh ar leithligh i gcuntas riaracháin an GBCN.

24.32 I gcás go sealbhaíonn aon Aire scaireanna nó sócmhainní i gcomhlacht nach bhfuil ainmnithe chun críocha NewERA, nó má tá freagracht ghinearálta aige nó aici as, nó má tá aon fheidhm aige nó aici i ndáil le comhlacht, féadfaidh NewERA soláthar a dhéanamh i ndáil le comhlachtaí den sórt sin

- seirbhísí comhairleacha airgeadais agus tráchtála
- seirbhísí comhairleacha agus bainistithe tionscadail maidir le seilbh a fháil nó diúscairt nó forceannadh, atheagrú nó athstruchtúrú a dhéanamh ar aon leasa nó sócmhainní.

24.33 Sa bhliain 2014, chuir NewERA bailchríoch ar a athbhreithniú airgeadais ar RTÉ (d'fhoilsigh an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha leagan a bhí curtha in eagar de in Aibreán 2015). Rinneadh anailís san athbhreithniú ar RTÉ ar bhonn an ghrúpa agus ar bhonn rannach agus bhí cleachtadh tagarmharcála i gceist ann inar chuireadh a fheidhmíocht airgeadais i gcomparáid le heagraíochtaí roghnacha craolacháin piara.

Foireann le haghaidh Fheidhmeanna an Chórais Baincéireachta

24.34 I mí an Mhárta 2010, tharmlig an tAire feidhmeanna áirithe den chóras baincéireachta don GBCN.¹ Bhain an tarmligeán, go háirithe, le bainistiú leas an Stáit sna hinstiúidí creidmheasa atá cumhdaithe ag na ráthaíochtaí bainc agus caibidlíocht maidir le tacaíocht chaipitil do na hinstiúidí sin. Chúlghaireadh an tarmligeán i Lúnasa 2011² agus tá Aonad Baincéireachta an GBCN tugtha ar iasacht don Roinn Airgeadais.

24.35 Ar threoir ón Aire, leanann an GBCN ag seasamh costais an Aonaid Bhaincéireachta, ina gcuimsítear costais foirne agus costais chomhairleoireachta áirithe. Ní thugtar nochtadh ar leithligh i gcuntas riaracháin an GBCN de na costais iomlána a thabhaítear ná sa nóta seirbhísí gaolmhara a bhaineann le Vóta 7 Oifig an Aire Airgeadais. Níor tabhaíodh aon chostais maidir le comhairleoir gairmiúil in 2014.

Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann

24.36 Bunaíodh Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann (ISIF) ar an 22 Nollaig 2014 ar thosach feidhme na n-alt iomchuí d'Acht 2014. Ar an dáta sin, rinneadh sócmhainní agus dliteanais an ISIF de shócmhainní agus dliteanais an Chúlchiste Náisiúnta Pinsean (CNP) cé is moite de shócmhainní agus dliteanais eachtracha áirithe agus beidh siad mar shócmhainní agus dliteanais an CNP go dtí go n-aistreofar iad chuig an ISIF in am trátha. Is é sainordú reachtúil an ISIF infheistíocht a dhéanamh ar bhonn tráchtála ar bhealach atá deartha le tacú le gníomhaíocht eacnamaíoch agus le fostaíocht sa Stát.

24.37 Ar an 31 Nollaig 2014, bhí €22.2 billiún de ghlansócmhainní ag an ISIF. Chuimsigh na glansócmhainní €7.2 billiún i bpunann lánroghnach agus €15 billiún i bpunann infheistíochta ordaithe.

- Is éard atá sa phunann lánroghnach na hinfeistíochtaí a rinneadh i gcomhréir leis na míreanna ábhartha d'Acht na bliana 2014, i gcás ina sealbhaíonn nó infheistíonn an GBCN sócmhainní an ISIF ar bhonn tráchtála ar bhealach atá deartha le tacú le gníomhaíocht eacnamaíoch agus fostaíochta sa Stát.
- Tá an phunann infheistíochta ordaithe faoi réir treoracha a thabharfaidh an tAire Airgeadais.³ Déantar aon ús nó ioncam eile a fhaightear i leith taiscí agus urrúis a shealbhaítear sa phunann ordaithe a aistriú chuig an bpunann roghnach agus sealbhaíonn nó coinníonn an GBCN iad i gcomhréir le treoir aireachta

1 IR Uimh. 115 de 2010

2 IR Uimh 395 de 2011

3 Foráiltear in Alt 43 d'Acht 2014 go bhféadfaidh an tAire treoir a thabhairt don GBCN i ndáil le sealbhú agus bainistiú infheistíochta ordaithe, feidhmiú aon vótála nó cearta eile a ghabhann le hinfeistíocht ordaithe, agus diúscairt infheistíochta ordaithe.

24.38 Aistríodh €1.6 billiún chuig an Státchiste (ar an 19 Márta 2015) ar threoir an Aire Airgeadais, ó airgead tirim a bhí á shealbhú san ISIF sa phunann infheistíochta ordaithe. Bhí na cistí sin á sealbhú ón am a dhiúscaíodh scaireanna tosaíochta Bhanc na hÉireann.

24.39 Thabhaigh an GBCN costais €182,000 ina ról mar rialtóir agus bainisteoir an ISIF in 2014.

An Cúlchiste Náisiúnta Pinsean

24.40 Is é an GBCN Bainisteoir an Chúlchiste Náisiúnta Pinsean (an CNP). I ndiaidh thosach feidhme na míreanna ábhartha d'Acht 2014 ar an 22 Nollaig 2014, níor aithin Coimisiún an CNP a thuilleadh na sócmhainní agus na dliteanais uile a bhí fágtha de chuid an CNP chun críocha cuntasáíochta agus cuireadh i láthair iad i ráitis airgeadais an ISIF don tréimhse dar críoch an 31 Nollaig 2014.

24.41 Ón 22 Nollaig 2014, ní chuimsíonn Coimisiún an CNP ach coimisinéir amháin, (Príomhfheidhmeannach an GBCN) a bhfuil sé de cheangal air de bhun Acht 2014 gach rud atá indéanta le réasún a dhéanamh chun éifeacht a thabhairt d'aistriú aon sócmhainní atá fágtha agus atá faoi rialú dlí eachtraigh. Ní mór aistriú dlíthiúil sócmhainní eachtracha a dhéanamh i gcomhar leis an gcontrapháirtí ábhartha. Tá an próiseas seo ar siúl i gcónaí agus bhí sócmhainní eachtrannacha arbh fhiú €1.8 billiún iad fós ag an CNP ar an 31 Nollaig 2014. Amhail an 30 Meitheamh 2015, ba é €121 mhilliún luach margaidh na sócmhainní a bhí fós le haistriú chuig an ISIF.

24.42 Thabhaigh GBCN €6.2 milliún in 2014 ina ról mar Bhainisteoir an CNP (2013: €3.9 milliún). Nochtar é sin i gcuntas riaracháin an GBCN ach ní bhfaighidh an GBCN ar ais é.

Treoracha Aireachta Eisithe in 2014

24.43 Faoi ailt 19 (B) agus 20 (B) den Acht um Chúlchiste Náisiúnta Pinsean 2000 (arna leasú), féadfaidh an tAire Airgeadais treoracha a thabhairt do Choimisiún an CNP faoi bhainistiú infheistíochtaí áirithe. D'eisigh an tAire na treoracha seo a leanas in 2014.

- Ar an 15 Bealtaine 2014, d'ordaigh an tAire do Choimisiún CNP litir toilithe a fhorghníomhú chun atheagrú caipitil a chur i gcrích i mBainc-Aontas Éireann (an AIB) a raibh laghdú ar chaipiteal mar chuid de. Aistríodh scaireanna an AIB a bhí i seilbh Choimisiún an CNP chuig an GBCN ar an 22 Nollaig 2014 le tosach feidhme alt iomchuí d'Acht 2014.
- Ar an 10 Meán Fómhair 2014, d'ordaigh an tAire do Choimisiún an CNP urrúis áirithe a dhiúscairt agus cistí €10 milliún a chur ar fáil don SBCI chun maoiniú a chur ar fáil do shíntiús an Aire le haghaidh scaireanna sa SBCI.
- Ar an 30 Deireadh Fómhair 2014, thug an tAire treoir do Choimisiún an CNP saoráid iasachta €240 milliún a chur ar fáil don SBCI. Chun tarraingtí anuas na hiasachta a éascú, tugadh treoir do Choimisiún an CNP freisin urrúis áirithe a dhiúscairt agus na fáiltais ó na diúscairtí sin a choinneáil in urrúis ghearrthéarmacha agus/nó i dtaisce. Aistríodh an tsaoráid iasachta sin ó Choimisiún an CNP chuig an GBCN ar an 22 Nollaig 2014 le tosach feidhme na n-alt iomchuí d'Acht 2014.

An Ghníomhaireacht Airgeadais d'Fhorbairt Náisiúnta

- 24.44** Roimh an 27 Eanáir 2015, bhí an Ghníomhaireacht Airgeadais d'Fhorbairt Náisiúnta (an GAFN) ina comhlacht reachtúil ar leithligh a ghníomhaigh mar an comhairleoir airgeadais reachtúil d'údaráis Stáit i ndáil le gach tionscadal infheistíochta poiblí a bhfuil luach caipitil os cionn €20 milliún ag baint leis. Tá sé freagrach freisin as soláthar agus seachadadh tograí comhpháirtíochta príobháidí/poiblí in earnálacha seachas iompar agus i measc na n-údarás áitiúil agus as soláthar díreach maidir le tograí oideachais áirithe.
- 24.45** Cé gur comhlacht reachtúil faoi leith í an Ghníomhaireacht Náisiúnta Forbartha Airgeadais chomhlíon sé a chuid feidhmeanna tríd an GBCN. B'fhiú €5 milliún na táillí agus na costais tríú páirtí a thabhaigh an GAFN i gcomhlíonadh a chuid feidhmeanna airgeadais agus comhairleacha sa tréimhse dar críoch an 26 Eanáir 2015 (2013: €5.7 milliún). Is féidir na costais sin a fháil ar ais ó na húdaráis ábhartha Stáit a bhaineann leas as seirbhísí an GAFN. Thabhaigh an GBCN €9 milliún bhreise (2013: €7.1 milliún) i gcomhlíonadh a feidhmeanna eile i dtaca leis an GAFN ¹ Ní fhaigheann an Ghníomhaireacht an t-airgead sin ar ais.
- 24.46** Faoi fhorálacha Acht 2014, díscáileadh an GAFN ar an 26 Eanáir 2015 agus aisghaireadh reachtaíocht ghaolmhar an GAFN.² Ag an am céanna, tugadh na feidhmeanna reachtúla ábhartha don GBCN agus aistríodh maoin, cearta agus dlíteanais uile an GAFN chuig an GBCN. Agus iad i mbun na bhfeidhmeanna sin, is féidir leis an GBCN an GAFN a thabhairt air féin.

An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní

- 24.47** Shann an GBCN foireann agus sholáthair sé seirbhísí don Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (GNBS) in 2014. Thabhaigh an GBCN costais €53.9 milliún (2013: €40.8 milliún) ina leith sin, méid a athbhreacadh do dhochar an GNBS.³
- Tabhaíodh costas €44.7 milliún i ndáil le costais foirne (2013: €33.6 milliún). Chuimsigh sé sin €40.9 milliún don fhoireann atá fostaithe go díreach ag an GBCN agus a shanntar don GNBS (369 mball foirne ar an 31 Nollaig 2014), agus €3.8 milliún i leith costais luach saothair cionroinnte fostaithe an GBCN a bhfuil seirbhísí comhroinnte á bhfeidhmiú acu lena n-áirítear TF, acmhainní daonna agus airgeadas.
 - Tabhaigh an GBCN €9.2 milliún i ndáil le costais eile, lena n-áirítear costais chíos, seirbhísí oifige agus costais sainchomhairleoireachta.⁴

Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann

- 24.48** Bunaíodh Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann (SBCI) i Meán Fómhair 2014 mar chuideachta theoranta phríobháideach faoin Acht um Chorporáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann 2014.
- 24.49** Is é cuspóir an SBCI leas a bhaint as foinsí náisiúnta agus idirnáisiúnta araon chun maoiniú a sholáthar chun creidmheas ar chostas íseal a chur ar fáil d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide (FBManna) na hÉireann.⁵

1 Sna comparáidí sin, ba cheart a thabhairt faoi deara gur tréimhse 12 mhí a bhí in 2013 agus gur tréimhse fadaithe suas go dtí an 26 Eanáir 2015 a bhí in 2014.

2 Eisíodh an tuarascáil ar iniúchadh ráiteas airgeadais deiridh an GAFN ar an 16 Meitheamh 2015.

3 Ba €135 mhilliún san iomlán iad costais riaracháin an GNBS in 2014 (€124 milliún in 2013).

4 Féach ráitis airgeadais an GNBS 2014. Eisíodh an tuarascáil ar iniúchadh an GNBS ar an 29 Aibreán 2015.

5 Déantar Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide (FBManna) a shainmhíniú i gcomhréir le hAirteagal 2 de Mholadh an EC 2003/361/CE (6 Bealtaine 2003).

24.50 Áirítear iad seo a leanas ar fheidhmeanna an SBCI

- creidmheas breise a chur ar fáil ar bhealach stuama d'fiontair nó do dhaoine eile sa Stát agus go háirithe do FBManna agus creidmheas den sórt sin a chur chun cinn
- saoráidí creidmheasa a dhearadh, nó a chur faoi deara go ndearfar iad, a thabharfaidh aghaidh go seasta ar riachtanais airgeadais na n-iasachtaithe, go háirithe FBManna, má bhaineann siad le fás, infheistíocht nó riachtanais oibríochtúla
- éascú a dhéanamh ar fheidhmiú margaí creidmheasa éagsúla agus méadú ar líon na soláthraithe airgeadais chuig iasachtaithe sa Stát a spreagadh agus cur le héagsúlacht na gcineálacha maoinithe atá ar fáil sa Stát
- maoiniú idirnáisiúnta a fhoinsiú chun éascú a dhéanamh ar iasachtú agus maoiniú a sholáthar do thionscadail a chuireann forbairt eacnamaíoch chun cinn sa Stát.

24.51 Soláthraíonn an GBCN córais agus seirbhísí gnó agus tacaíocht don SBCI mar aon le baill foirne agus seirbhísí cistíochta agus comhairle i dtaca le hurrúis fiachais agus iasachtaí. Thabhaigh an GBCN costais de €0.7 milliún i soláthar na seirbhísí sin in 2014. Rinneadh na costais sin a athbhreacadh do dhochar an SBCI.

24.52 Bainfidh an chéad sraith de ráitis airgeadais iniúchta an SBCI leis an tréimhse ó bunaíodh é ar an 12 Meán Fómhair 2014 go dtí an 31 Nollaig 2015.

Leithdháileadh Foirne

24.53 Mhéadaigh líon na mball foirne san GBCN in 2014 de thoradh freagrachtaí breise a bheith ag an eagraíocht. Ag deireadh 2014, ba é 759 líon na mball foirne (2013: 657). Tá sannadh foirne d'fheidhmeanna agus do ghníomhaíochtaí éagsúla an GBCN ag deireadh na bliana ó 2011 go 2014 leagtha amach i Fíor 24.5.

Fíor 24.5 Leithdháileadh foirne an GBCN ag deireadh na bliana, ó 2011 go 2014

	2011	2012	2013	2014
Aonaid ghnó				
Maoiniú agus bainistiú fiach	12	14	15	19
Ciste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann/An Cúlchiste Náisiúnta Pinsean	10	13	15	33
An Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát	63	69	77	91
NewERA	6	12	13	14
An tAonad Baincéireachta ^a	9	12	14	13
An Ghníomhaireacht Airgeadais d'Fhorbairt Náisiúnta	34	44	52	63
An Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní	193	224	331	369
Corparáid Baincéireachta Straitéiseach na hÉireann	-	-	-	3
Feidhmeanna Corparáideacha				
Airgeadas, Teicneolaíocht agus feidhmiú	71	73	95	112
Dlíthiúil, comhlíonadh, Acmhainní Daonna agus iniúchadh inmheánach	21	21	24	22
Riosca	9	12	15	14
Eile	5	6	6	6
Iomlán	433	500	657	759

Foinse: Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta

Nóta: a Ar iasacht chuig an Roinn Airgeadais.

Conclúid

24.54 Rinneadh cuíchóiriú ar shocruithe rialachais an GBCN de thoradh Acht 2014, agus rinneadh athruithe suntasacha ar a shainchúram reachtúil. Rinneadh atheagrú suntasach agus athdhíriú feidhmeanna de thoradh Acht 2014, a bhfuil impleachtaí suntasacha acu maidir le raon feidhme agus formáid na ráiteas airgeadais, agus tugadh deis don GBCN deireadh a chur le haimhrialtachtaí agus cuíchóiriú a dhéanamh ar a thuairiscíú airgeadais.

24.55 Mhol mé cheana gur cheart don GBCN cur chuige comhsheasmhach a ghlacadh maidir le nochtadh na gcostas foriomlán a bhaineann le gach ceann de na príomhsheirbhísí agus de na feidhmeanna a ghabhann siad de láimh. Gheall an Príomhfeidhmeannach a bhí ann ag an am go gcuirfeadh sé an moladh faoi bhráid comhaltaí na Gníomhaireachta. Nuair a rinne m'fhoireannsa iniúchadh ar ráitis airgeadais an GBCN don bhliain 2014 thug siad faoi deara tiomantas an lucht bainistíochta agus iad siúd a bhfuil sé de chúram orthu aghaidh a thabhairt ar an moladh sin mar chuid de thimthriall tuairiscithe airgeadais na bliana 2015.